

HAJDÚ-BIHAR
MEGYEI LEVÉLTÁRA

Szakmai beszámoló

A HAJDÚ-BIHAR MEGYEI LEVÉLTÁR ÉVKÖNYVE XXXVI.

SZÁMÁNAK MEGJELENTETÉSE

Pályázati azonosító: 204188/00573

Az MNL Hajdú-Bihar Megyei Levéltára az NKA Közgyűjteményi Kollégiumához benyújtott pályázatán nyert az évkönyv megjelenetésére 510.000 Ft-ot.

A levéltár évkönyve egy tematikus szám, amely a megyében történt 1956-os forradalmi eseményeket és az azt követő megtorlást igyekszik bemutatni. A kötetben megjelent 8 tanulmány egyfelől ismerteti levéltári, primer források alapján, hogy a „vidék forradalma” milyen egyedi sajátosságokkal bírt. A kötet szerzői többféle aspektusból közelítve mutatják be 1956 őszének eseményeit és a hatalom megtorló gépezetének működését. A történések megismerésében két forrásválogatás is segíti a téma iránt érdeklődő olvasót és kutatót. A Kovács Ilona és Varjasi Imre által válogatott levéltári források között több kuriózum is helyet kapott; olyan dokumentumok is közlésre kerültek a kötetben, amelyekkel korábban még nem találkozhatott a nagyközönség.

A kötet végén két, a tematikától eltérő fejezet (két-két tanulmánnyal) is helyet kapott. Az első a századfordulós Debrecen életébe enged bepillantást; míg a második két tanulmánya közül az egyik Bihar vármegye levéltárnokának költői szárnypróbálgatásait mutatja be, a másik pedig Zsáka település történetének néhány érdekességére hívja fel a figyelmet. Továbbá az évkönyvben került közlésre a 2013-as év helytörténeti irodalmának bibliográfiája is.

Az évkönyv 320 példányban, 278 oldalon jelent meg, amelyből 60 példányt a szakmai társintézményekhez juttatunk el. A szakmai beszámoló feltöltésre került a Hungaricana Közgyűjteményi Portálra (<http://hungaricana.hu>).

Szikla Gergő sk.

Tartalomjegyzék

1956 HAJDÚ-BIHAR MEGYÉBEN

Filep Tibor: <i>Jalta öröksége Németország és a nyugati nagyhatalmak politikája</i>	5
Varjasi Imre: <i>Adatok a forradalmi bizottmányok '56-os tevékenységéhez</i> <i>Hajdú-Bihar megyében</i>	13
Kovács Ilona: „ <i>A tűzokádó tankok felnőtté típortak</i> ” <i>Epizódok a megtorlás</i> <i>debreceni történetéből</i>	37
Tóth Ágnes: <i>Az 1956 utáni megtorlások a debreceni egyetemeken</i>	59
Husvéth András: <i>1956 értékelése Hajdú-Biharban az MSZMP-iratok tükrében</i>	75
Kovács Gergely: <i>Forradalom, megtorlás, diszkrimináció. Szemelvények a Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára Oral History gyűjtemény 1956-os interjúiból</i>	95
Varjasi Imre: <i>Szemelvények az 1956-os forradalmi bizottmányok dokumentumaiból</i> <i>Hajdú-Bihar megyében</i>	107
Kovács Ilona: <i>Forrásválogatás az 1956-os forradalom utáni megtorlások</i> <i>debreceni büntetőpereiből</i>	147

TÖRTÉNETEK A SZÁZADFORDULÓS DEBRECENBŐL

Blaskó Barbara: <i>Friuli vállalkozók és vendégmunkások Magyarországon, különös tekintettel Debrecen iparára</i>	171
Brigovác László: <i>Egy debreceni házi gyógyító élete a régi századfordulón</i>	189

ADALÉKOK BIHAR TELEPÜLÉS-TÖRTÉNETÉHEZ

Szállkai Tamás: „ <i>Pedig csak egy leány szava tépte szét a lelkemet...</i> ” <i>Osváth Lajos főlevéltáros ifjúkori költeményei</i>	211
Dudás József: <i>A Sárrét keleti végvára: Zsáka</i>	217

BIBLIOGRÁFIA

Bényei Miklós: <i>Hajdú-Bihar megye helytörténeti irodalma 2013</i>	235
---	-----

A
Hajdú-Bihar Megyei
Levéltár Évkönyve

XXXVI.

NYILATKOZAT

A Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltárának igazgatója nyilatkozik arról, hogy a levéltári évkönyv XXXVI. kötetének 60 példányát eljuttattuk a szakmai társintézményekbe, illetve a hasznosulás helye szerinti könyvtárakba.

Debrecen, 2020. február 11.

Szendiné dr. Orvos Erzsébet
Szendiné dr. Orvos Erzsébet
igazgató

MAGYAR NEMZETI LEVÉLTÁR
HAJDÚ-BIHAR MEGYEI LEVÉLTÁRA

4024Debrecen, Vármegyeháza u. 1/B.

Postacím: 4001Debrecen, Pf. 39.

Telefon: (+36 52) 503-296

E-mail: hbml@mnl.gov.hu